Alvorlig smittsom svinesjukdom

-Med fokus på afrikansk svinepest og villsvin

Møte Norsvin Østfold og Østfold Bondelag, 12.02.19, Bondestua, Rakkestad

Carl Andreas Grøntvedt

Veterinær, Dipl.ECPHM

Svinehelseansvarlig

Veterinærinstituttet

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Disposisjon

- **Norsk svinehelse**

- Litt om villsvin

- Afrikansk svinepest

Norsk tamsvinhelse i internasjonalt perspektiv

	Norge	Sverige	Danmark	Nederland	Storbritannia	Frankrike
Afrikansk svinepest				1986		1974
Klassisk svinepest	1963	1944	1933	1998	2000	2007
PRRSv		2007				
Pseudorabies		1995	1991	2004	2009	Vilt
Influensa A virus	H1N1pdm09					
Enzootisk pneumoni	2008					

Kilder: OIE WAHIS og EU ADNS. ESNIP3, Giorgi Metreveli PhD.-thesis

Disposisjon

- Norsk svinepopulasjon
- **Litt om villsvin**
- Afrikansk svinepest

Villsvin - biologi

- Meget tilpasningsdyktig art
- Opportunistiske omnivorer (hovedsakelig plantebasert diett)
- Trives best i mosaiske landskap med kombinasjon av dyrket mark og skog
- Kan få avkom før ett års alder, kullstørrelse 4-7
- Vekt voksne hanndyr 75-100kg, hunndyr 60-80 kg
- Kan løpe i 40 km/t og hoppe 140-150 cm

VKM og Paulius Busauskas

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Villsvinbestander i Europa

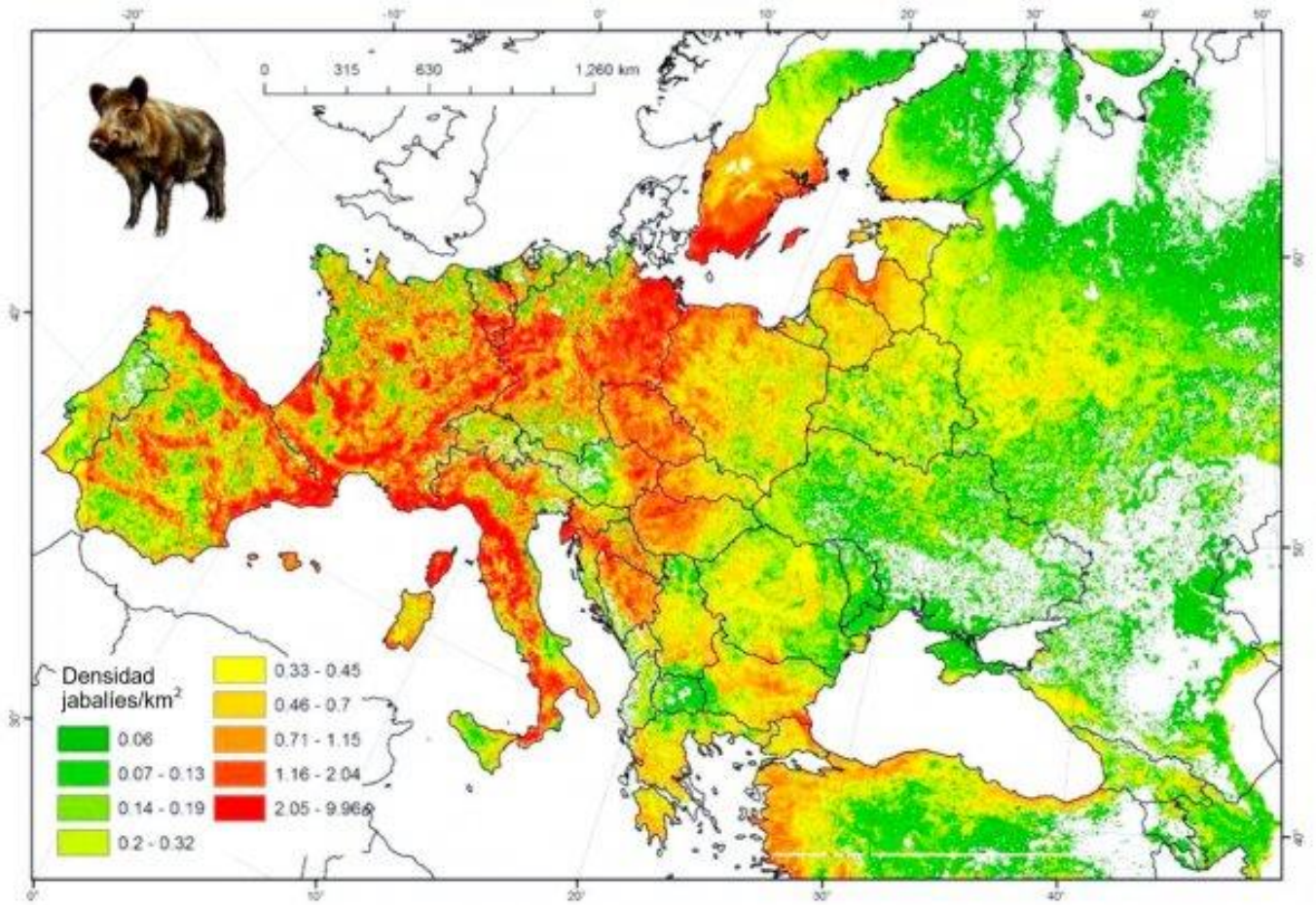

FAO/ASFORCE, Mai 2015

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Felte villsvin i EU

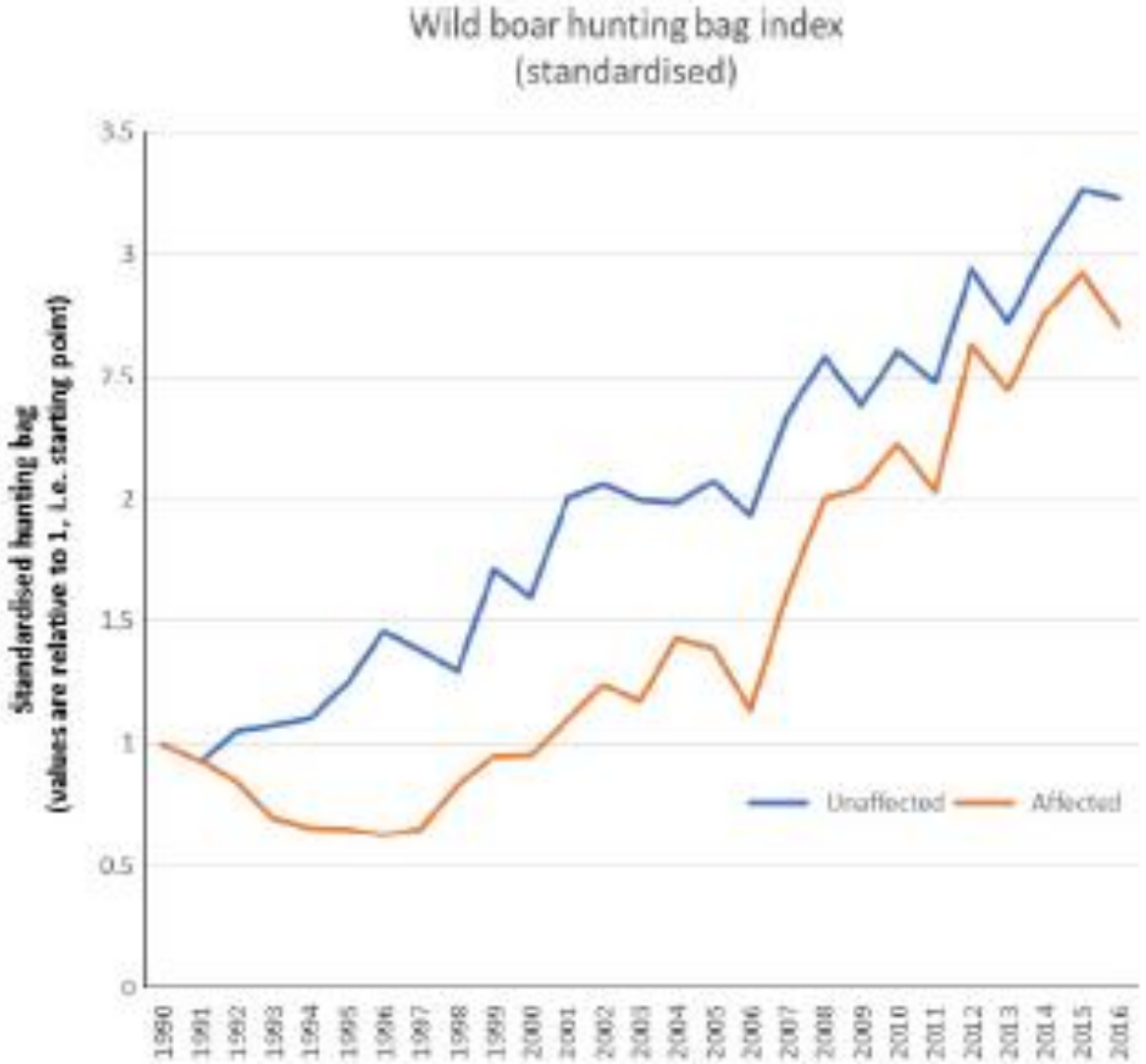

EFSA 2018

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Felte villsvin i Sverige

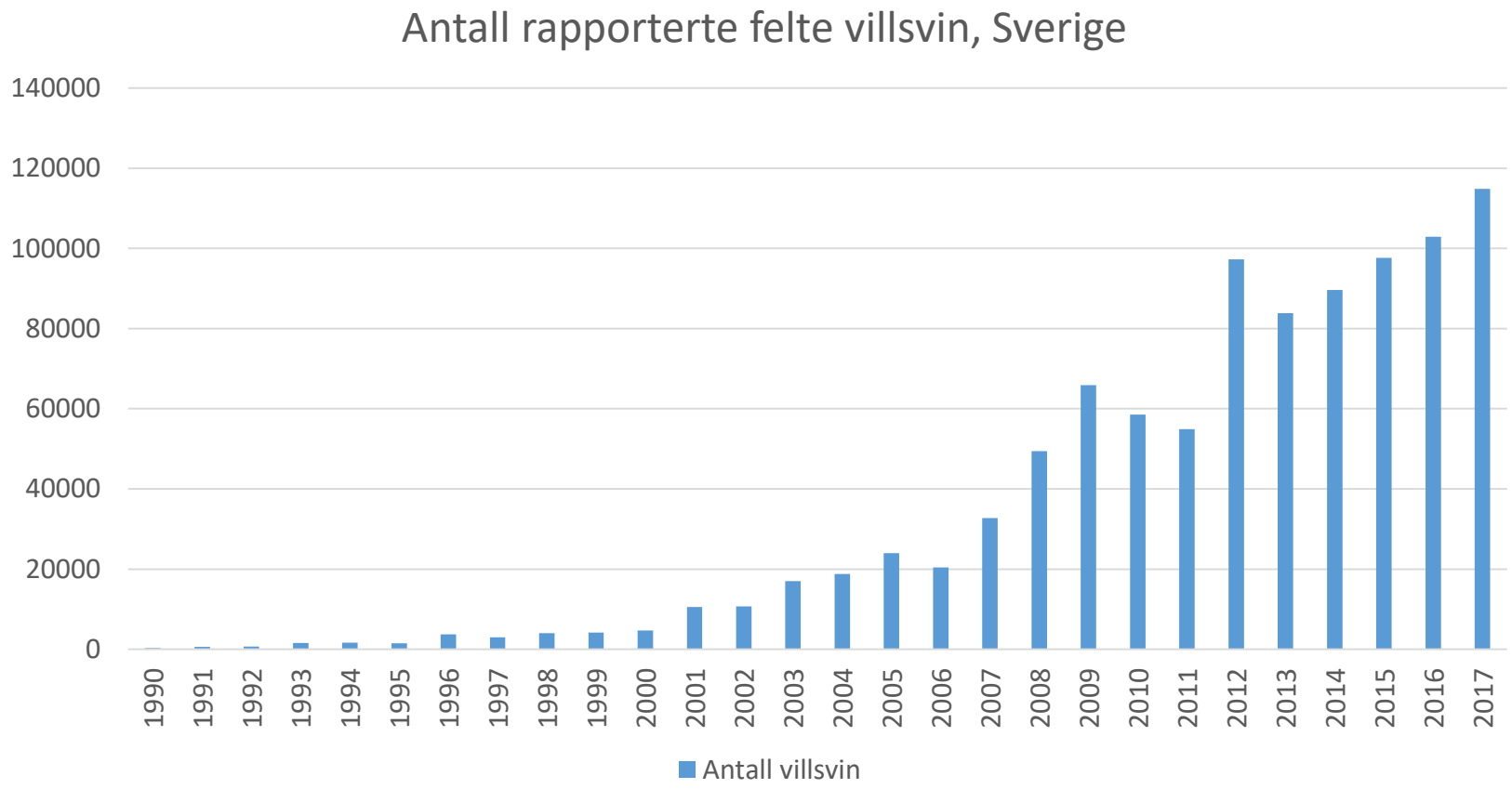

Vildsvinbarometern, Jägareförbundet

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Felte villsvin i Norge

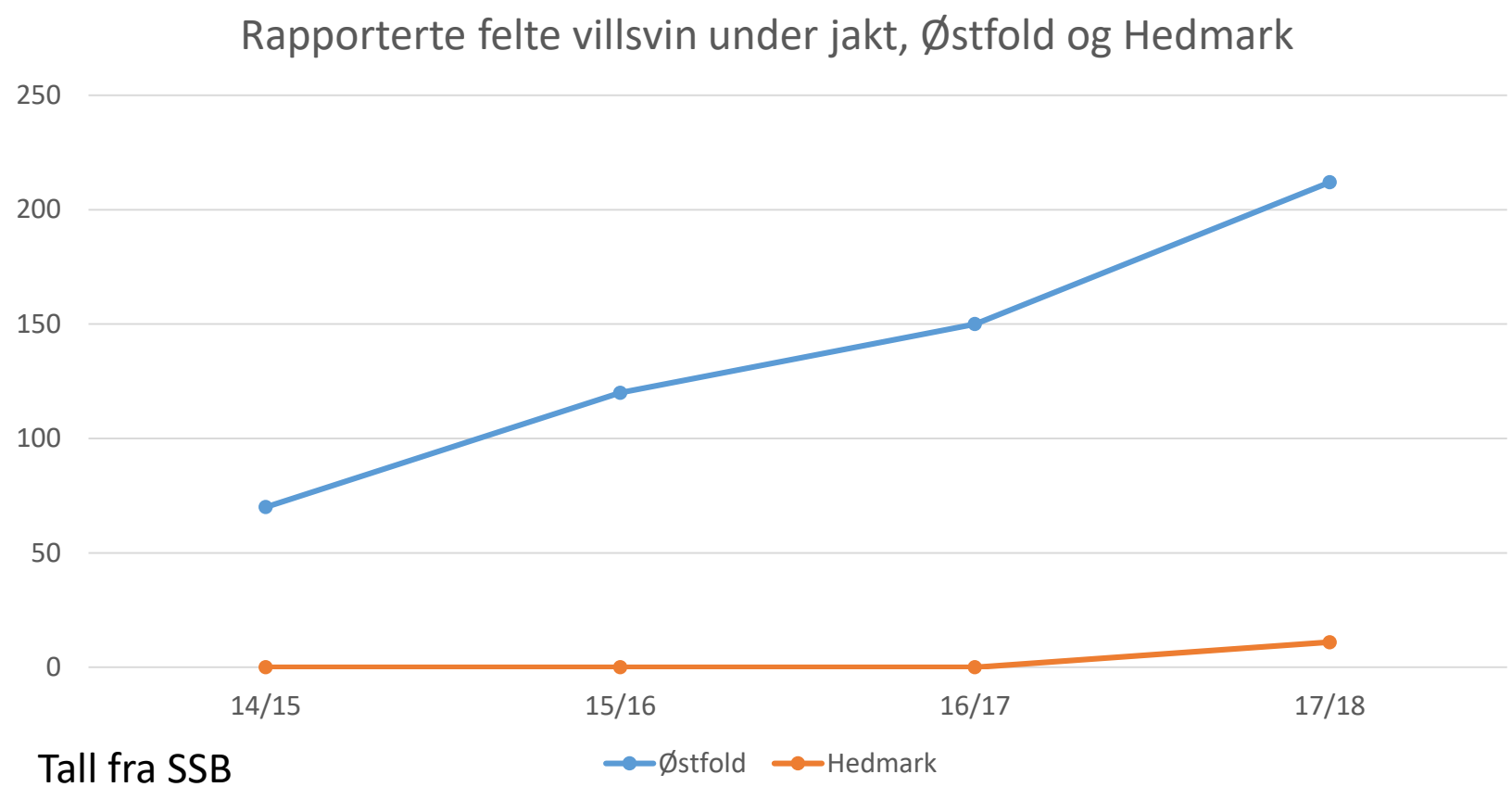

Tall fra SSB

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Disposisjon

- Norsk svinepopulasjon
- Litt om villsvin
- **Afrikansk svinepest**

Aktuell sjukdom hos tamsvin og villsvin i Europa – Afrikansk svinepest

- Svært alvorlig virussjukdom hos svin (tam- og villsvin)
- Hurtig spredning (særlig med menneskelig bistand)
- Betydelig overlevelsesevne
- Betydelige konsekvenser

Bilder: ASF EURL, INIA-CISA

Aktuell sjukdom hos tamsvin og villsvin i Europa – Afrikansk svinepest

- Ingen behandling eller vaksine
- Laboratoriediagnostikk påkrevet
- Meldepliktig til Mattilsynet på mistanke (A-sjukdom)
  - **Påtrufne døde villsvin = mistanke!**
- Kontroll baseres på hurtig mistanke, rask diagnose og strenge smittebegrensende tiltak
- Kontroll hos villsvin har vist seg å være meget utfordrende

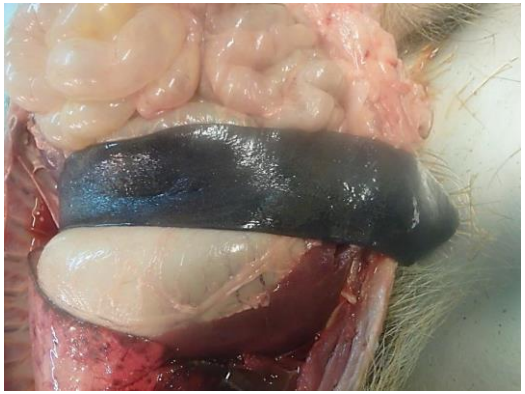

Bilder: ASF EURL, INIA-CISA

BACKGROUND

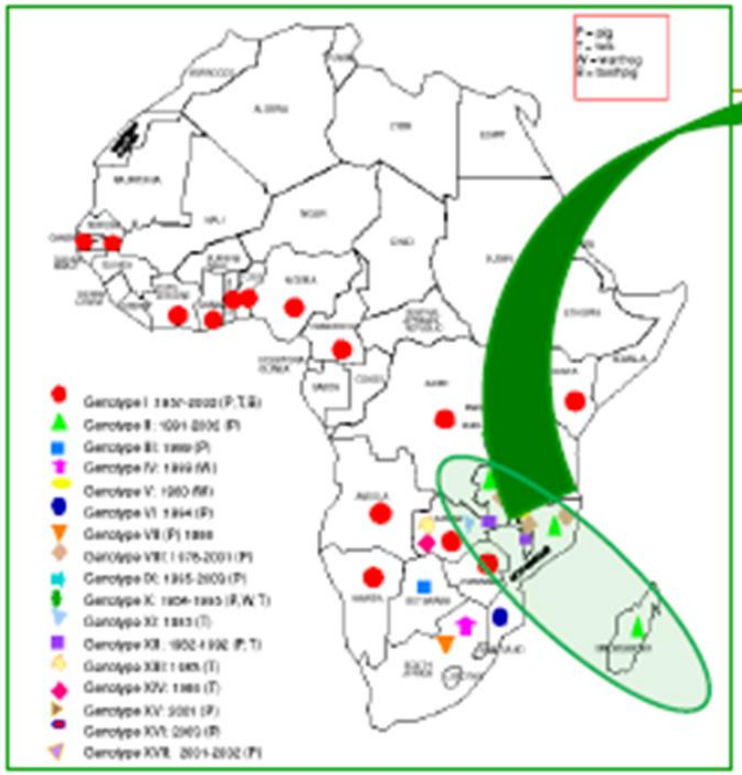

New ASFV p72 genotype II associated to those circulating in East African countries

Forekomst ASP –svin 2007-2018

ASP i Baltikum

- I januar 2014 ble ASP påvist i to villsvin i Litauen, nær grensen til Hviterussland.
- I løpet av 2014 ble ASP påvist fra alle de baltiske landene i tillegg til Polen
- ASP er rapportert regelmessig fra disse landene i årene etterpå.

ASP i Baltikum, Polen, Tsjekkia, Romania, Ungarn, Bulgaria og Belgia

Fordeling af udbrud af afrikansk svinepest i EU fra 2014-2018.

	2014		2015		2016		2017		2018		2019*	
	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin	Tamsvin	Vildsvin
Estland	0	41	18	734	6	1053	3	637	0	230	0	0
Letland	32	148	10	752	3	865	8	947	10	685	0	26
Litauen	6	45	13	111	19	303	30	1328	51	1446	0	0
Polen	2	30	1	53	20	80	81	741	109	2443	0	0
Tjekkiet	0	0	0	0	0	0	0	202	0	28	0	0
Rumænien	0	0	0	0	0	0	2	0	1163	174	2	4
Ungarn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	138	0	3
Bulgarien	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	0	0
Belgien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163	0	4
Total	**40**	**264**	**42**	**1650**	**48**	**2301**	**124**	**3855**	**1334**	**5312**	**2**	**37**

Data til og med 7. januar 2019.

Fødevarestyrelsen, DK

Afrikansk svinepest - epidemiologi

Chenais et al, Emerg Inf Dis, 2018.

Forekomst ASP tamsvin/villsvin per 13.11.2018

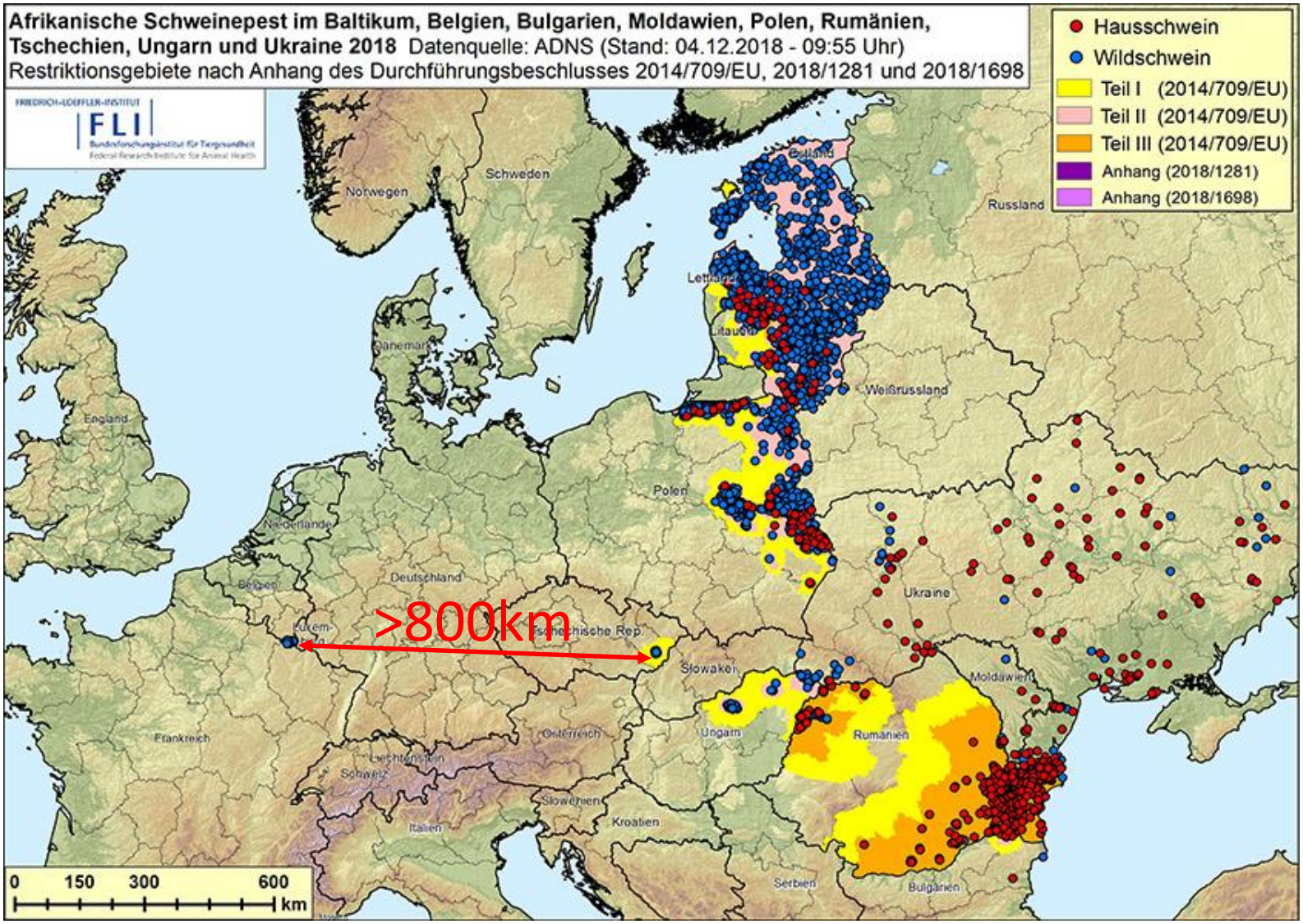

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

ASP i Vest-Europa

- Det ble den 13. september rapportert om ASP på flere villsvin i Belgia
- Mer enn 800km fra tidligere tilfeller
- En svært alvorlig epidemiologisk utvikling
- Mellom 13. september 2018 og 23. januar 2019 er ASF påvist fra **345 villsvin** (de fleste funnet døde, noen felt under jakt/avskyting) i ett område sør-øst i Belgia, men så langt ikke fra tamsvin (ref AFSCA)

ASP i Kina

- Kina er verdens største svineproduserende land

- Kina varslet OIE om ASP 3. august 2018
  - Etter dette er sjukdommen rapportert fra 25 kinesiske provinser, de fleste tamsvin (men også villsvin)

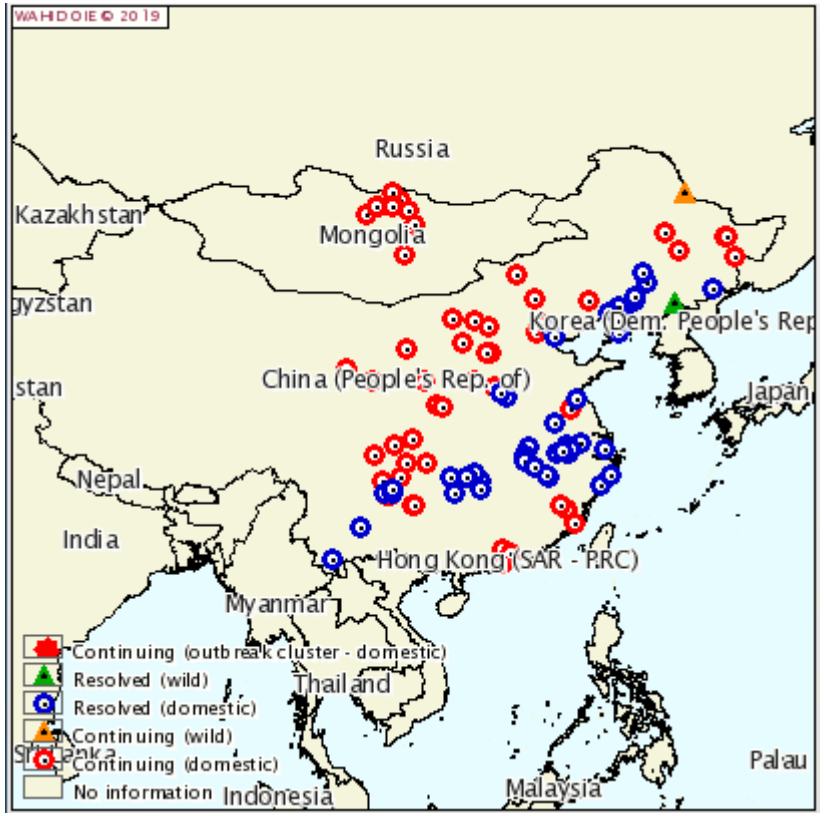

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Svinepest – risikofaktorer Europa

- Illegal handel med
  - Svin
  - Svineprodukter
  - Villsvin

  fra infiserte områder
- Skyllefôring med matrester
- Infiserte villsvin
- Dyretransporter og gjenstander som har vært i områder med infiserte griser
- Personer som har vært i områder med infiserte griser/villsvin

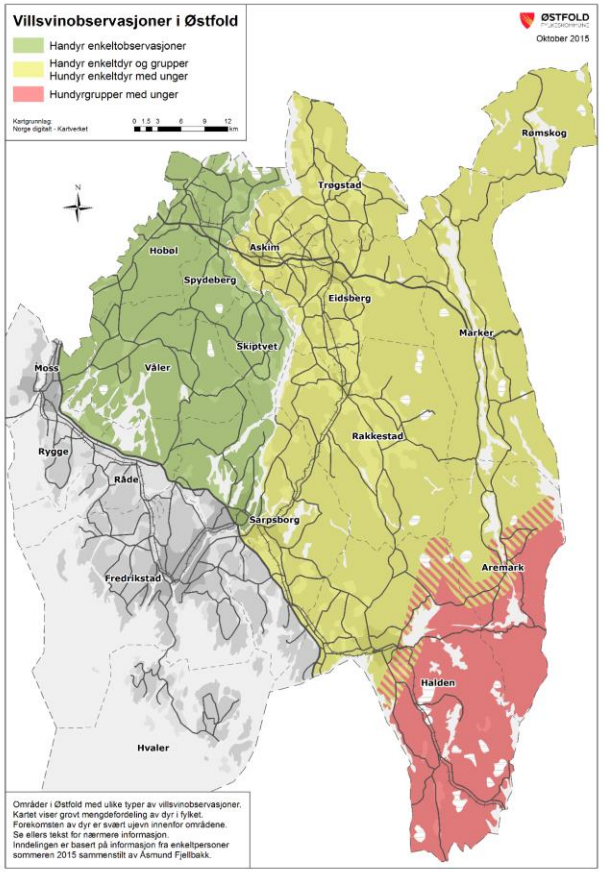

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Helseovervåkning villsvin

Foto 1 og 3: Bryndis Holm, Veterinærinstituttet, foto 2: Knut Nævestad

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Utfordringer

- Økt globalisering krever økt biosikkerhet

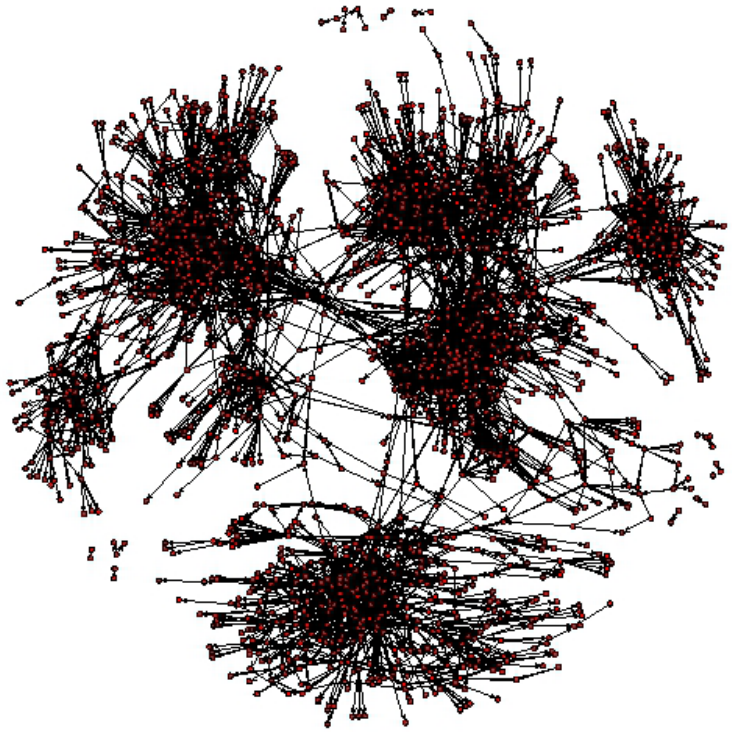

Figur: Saraya Tavornpanich, VI

Tusen takk for oppmerksomheten!